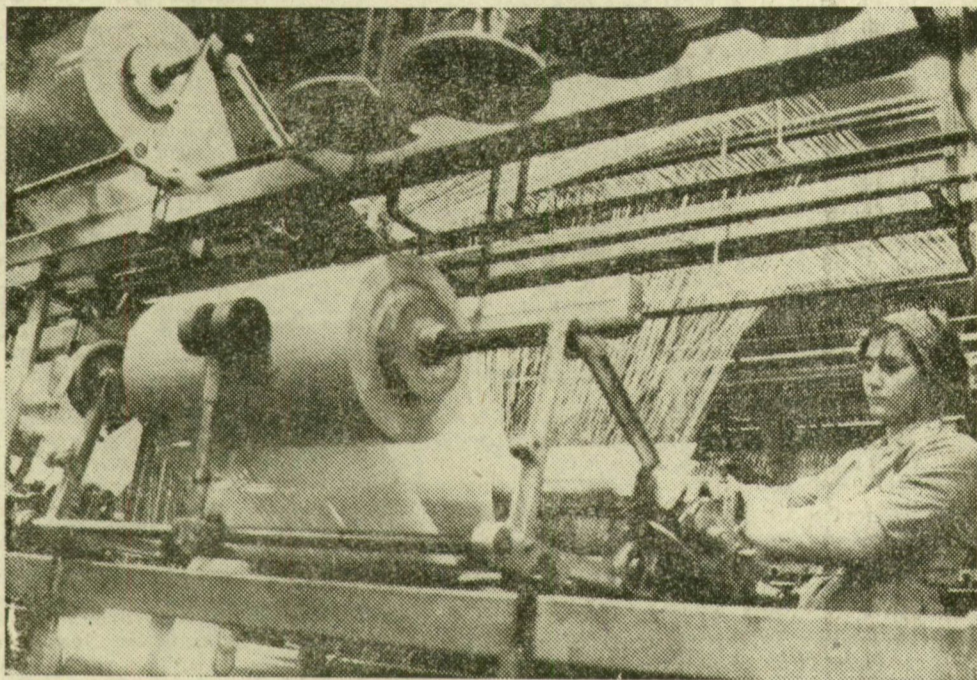

Szervezés a KSZV-ben

Nagy László felvétele

Ezentúl valószínűleg úgy dolgoznak majd a KSZV Londoni körüli kenderfonógyárában, „mint a svájci óra”. Az óév utolsó heteiben ugyanis a svájci AGIC cég szakemberei szervezték a munkát a fóliaüzemben. Ennek köszönhetően idén bizonyosan lényegesen kevesebb lesz a hulladék, javul a termékek minősége, s 10 százalékkal növekszik a tőkésexport aránya.

Tervszerű visszavonulás? (2.)

Túl a mélyponton

A tervszerű létszámleépítés országos stratégiája elméletben szépen fest. A Tervező Szövetkezet tapasztalatai ellentmondások. A felfeladatoló munkaerő nem áramlott át a kivitelező vállalatokhoz, ahol szükség lenne rájuk. Ehelyett ment, ki merre látott. Ki gémkába, ahol több a pénz, ki más tervező vállalatokhoz, de sokan pályát választottak. A legkülönbözőbb adminisztratív és igazgatási területekre is eljutottak.

A szervezés csapatmunka, mindenki egy-egy szakterület kiváló ismerője. Nem mondja senki, hogy egy gémkában az a pár ember mindenhez egyformán ért. A beruházók előbb-utóbb rájönnek, mekkora érték a lelkiismeretes, precíz munkával elkészített terv. Az építkezés nem gyerekjáték. És ha évek múltán előjön egy alapvető tervezői hiba, biztos abban az építető, hogy ugyanott találja meg embe-

Végül is minden szervezetnek ki kell találnia olyan dolgokat, amit csak tőle rendelhetnek meg. A Tervező Szövetkezet a Velox technológiát ajánlja. Családi és kistérszahi építésre alkalmas, a Velox-táblák bentmaradószerűen kiváló szigetelő tulajdonságúak. Szolgáltatásuk a szaktanácsadás, kivitelezésben műszaki ellenőrzés és tervezői művezetés. Szakcsoportjuk építést is vállal. Kívánságra félkész állapotban adják át a megrendelőnek az épületet.

A Csomitérvnek is vannak újdonságai. A műszaki fejlesztésben még számtalan lehetőség van. Előregyártott mélyépítési műtárgyakat ajánlanak, a földemelés építési mód iránt is itt lehet érdeklődni. Több szabadalmi témájuk elfogadásra vár. A munkalehetőségek bővítésére kiválóan alkalmas az ebből származó elsődleges tervezői jogosultság.

A Scan Form építési technológiában a Délép tervezővel együtt tudnak dolgozni. Altervezőként a magasépítési tervezést végzik. Elsősorban városközpontban, foghíjbeépítésekben érdemes alkalmazni a panelnél rugalmasabb és igényesebb szerkezetet. Nem olcsó technológia ugyan, de manapság mi az olcsó? Az építőipar is csak 50 százalékban használ építőipari termékeket, az árakba a többi iparág is belezár-

A helyzet nem reménytelen. A lényeg a szellemi kapacitás fenntartása egy későbbi ütőképesség érdekében. A kisebb tervezői szervezetekről annyit, a munkák 20–30 százalékát elvitték. Most a vállalatokhoz kötött tervezői jogosultság az érvényes. Elég ha egy embernek megvan, felvállalhat mindenféle munkát, azt, hogy kiivel végezteti el, nem követni. A megoldást talán az adná, ha személyhez kötött lenne a tervezési jog. A szabályozásban vannak még kiskapuk. A versenytárgyalásokkal sincs minden rendben. A kiírás, lebonyolítás, díjazás szabályai esetlegesek. Csak a nyertesnek fizetnek, a többi egy fillért sem kap. Nem elsősorban a jó terv a döntő, a kelleténél nagyobb szerep jut a határidőnek és a tervezői díjnak. Pedig egy drágább, és jobb terv sokszorosan adhatja vissza az építkezés során.

A Csongrád megyei Beruházási Vállalatnál Nagy Ernő igazgató és Körtvélyesi Péter főmérnök a 35 fős szervezet munkájáról úgy beszél, hogy érződjek, az ő tevékenységükre szükség van. Az építés folyamatában csak egy láncszem az övék, elképzelhető lenne, hogy a tervező vagy kivitelező vállalat szorult helyzetében erre teljeskedjen. Csak hogy a meg-

bízók valós érdeke az, hogy érdekeiket egy, a vállalkozói oldaltól független szervezet képviselje. A folyamatos ellenőrzést, minőségőrzést nem lenne helyes másnak átadni. A mostani létszám kell, esetleg az idők folyamán a feladatokatól függően minőségében nagyobb szerepet tudnának vállalni. Menet közben olyan szolgáltatásokat kell nyújtani, amire szükség van, amit el lehet adni.

A Deltérvek is megvannak a maga elképzelései. Új területeket kell találni. Az energiatakarékoságot szolgáló Novex licencket kínálják. Ha nincs megtakarítás, a megrendelőnek nem kell fizetnie, ha mérhető az előny százalékos jutalék jár érte. A padlófűtés saját épületükben jól vizsgázták, talán másnak is megérné. Műszaki fejlesztésük a tetőszigetelési rázós terepén is hozhat eredményt. Addig — sőt, később sem — nem lehet rossz megoldás a panelház cseréjével.

Munkája mindenkinek csak annyi van, amit meg tud szervezni. A módszer első halálra nem hangzik bonyolultnak: jól, pontosan, határidőre készíteni a megrendelő pénztáráját tiszteletben tartva. E felismerés segíthet elhíthetni velünk, túl vagyunk már a mélyponton.

Tóth Szeles István

Az ideai terv szerint

Gázhálózat-bővítés Szegeden

A Szegedi megyei városi tanács végrehajtó bizottsága a közelmúltban jóváhagyta az ideai évre tervezett lakossági hozzájárulással megépítendő gázvezeték-hálózat címlistáját, amelyet most ismertetünk. Az 1985-ben összesen 30 ezer 120 méter vezeték lefektetését tervezik. Az utcák jegyzéke: **DÉGÁZ-kivitelezésben:** **Algyőn:** Egészség ház, Forrás, Kórsó, Könyök, Fazekas, Téglás, Görbe, Tüskevár, Géza, Bányász, Kastélykert, Vásárhelyi, Szőlő, Sóvény, Hóvirág, Egri és Kikelet utcák. **Újszegeden:** Cserőke, Abel, Abrus, Izabella, Thököly, Műhely, Bertalan, Dorottya utcák. **Tépén:** Kikötősor, Lidicei tér (Kémánt — babér), Törökverő utca és Fenyves

va sor, Barázda, Fácán, Nagybecskereki, Levendula, Mogyoró (Rózsátó — vasút), Temesvári, Makai (páratlan oldal), Sarkantyú (második útem), Szeif, Iskola, Marostorok, Gözmalom utcák. A következő utcákban is a DÉGÁZ fekteti a vezetékét, **Petőfitelepen:** Lant, Kapás, Dobogó, Pili, Délceg, Fenyveslejtő sor, Füge sor, Dolgos, Balatonl és a Duda' utca, valamint az Algyői út 21–23. **Baktóban:** Téggyfa, Gyümölcs, Hegyközség, Ladvánsszky, Baktói sor, Szélső sor, Pázsit és a Népdal utca. Ezeket túl meg az Alsónyomás soron, a Tompai, a Csókai, a Kanizsai és a Rábéi utcában, a Horgosi úton, valamint a Martonosi utcában és a

Majdani soron. **Kiskundorozmán:** Hegedű, Gyöngyospata, Bródi Mihály, Kond és a Bence utca, második szakasza. **Alsóvároson:** Szécsi, Paprika, Harmat, Világos, Boszorkányviziget, Földművés, Rákóczi, Csillag, Mező utcák, valamint Felsővároson a Sándor utca. **ATIVIZIG-kivitelezésben, Újszegeden:** Kürü sor, és a Tanács utca páros oldala. **Petőfitelepen:** Fadrusz, Sírály Pápai, Május 1., Szepesi, Magas, Löwy, Csap, Kapitány, Cserta és Bujdosó utca. **Tépén:** Taksony, Nagyrét, Szendrői, Csobánka, Lepke, Szirom, Ostrom, Börzsöny, Esze Tamás utca és **Fodortelepen** az Eperjesi sor második szakasza. **Építőipari Szövetkezet** kivitelezésében **Szöregén:** Mály-

Lesz vita a taggyűlésen?

A közeli időben 862 ezer párttag joga és kötelessége, hogy taggyűlésen megvitassa a Központi Bizottságnak a XIII. kongresszusra megalkotott irányelveit. Lesz vita a taggyűlésen, avagy megbeszéljük, megtárgyaljuk, elemzük, mérlegeljük a kommunista irányelveket — és ez sem fölösleges, ez sem kevés —, de itt-ott a vitának híjával lesznek? Nem a középút kényelme, hanem a valóság szépitetlen tapasztalatai frakták le: is-is. A közösségek egy részében él a hajlandóság, létezik a képesség, képzettség az izgalmas, tartalmas, jó vitára. Ami feltétele a vélemények nemes csatájának, de nem automatikus létrehozója. S végekképp nem ott, ahol — és lenni ilyen kommunista kollektívákat is — baj van a hajlandósággal, gond a képesség, képzettség szintjével. Ez utóbbi — kerülendő a félreértést — persze nem az iskolai végzettség, nem az oklevelek számának függvénye, sokkal inkább vonzata a politikai tájékozottságnak, az összefüggések keresésének, a nyíltságra, őszinteségre biztató légkörnek.

A dolog magvát nyersen papírra téve: az irányelvek vitája, mint királyvíz a nemesfémekhez, lehetőség annak megállapítására, milyen a pártszervezet vitakultúrája. Ne mondjuk: jó. Ne mondjuk: rossz. A két végpont között helyezkedik el bizonyára, mert mint általában az életben mindent, a vitát, a vita közbeni magatartást, az érvek gyűjtését, csoportosítását, a másik véleményének tiszteletben tartással társuló elemzését is tanulni kell. Kellene. Azért a feltételes mód, mert észleljük ennek ellenkezőjét, amikor a pártszervezet tagjai azt hiszik, vitáznak, holott csupán ki-ki mondja a magáét, nem sok ügyet vetve rá, mi szól szavai mellett és ellenében. Az sem ritka eset, amikor a vezetőség beszámolója, a taggyűlési téma bevezetése már eleve szinte kizárja a vitát, annyira legömbölyítették a megfogalmazott vélemények, mondatok, annyira „fésült” az álláspont, hogy aligha lehet bármit toldani hozzá. Amint ennek az ellenkezője is igaz. A jó beszámoló, a jó vitaindító már eleve nézeteket sorakoztat fel egymással szemben, újabbakat elődesgetve a hallgatóságból, mert hiszen nem a „megtárgyaltuk” a cél — nem egy napirendi pont teljesítése a teendő —, hanem vélemények, álláspontok, ítéletek sokaságának szembesítése; hulljon el az ingatag, magasodjon ki az, ami szilárd, megalapozott.

Meggyőződésünk, nem a szándéka híányzik ennek a pártszervezetek egy részében, hanem ismeretlen, alig gyakorolt a módszertana, kevésbé kialakított a feltételrendszere. Érdekes, de aligha véletlen módon, a pártcsoportok megbeszélésein friss szélkényt fú a vitaszellem, nézetre nézet felel. Amikor azonban már összesítik a pártcsoportoknál elhangzottakat, működni kezdenek a rossz beidegződések, a

vezetőség úgy érzi — tisztelet a mindenkori kivételeknek —, átabotában összege-reblyezett anyag kerülne a tagok elé, ha itt nem igazianának, ha ott nem hagynának el, toldanának be valamit, ha amott nem vennék figyelembe, ott lesz a taggyűlésen a felsőbb pártszerv, a gazdasági vezetés képviselője is, azaz... A vitakultúrához seregnyi tényező járul hozzá — a nyitottság a mienktől eltérő véleményekre, a mások iránti türelem, a nézetek szintézisét elősegítő rugalmasság, a vita tárgyát alkotó téma beható ismerete és így tovább —, ám megkockáztatjuk, az első, a legfontosabb, hogy valóságos igény legyen a vitára. Az álcátáknak, a látszat ütközéseknek, a vita mezébe öltöztetett eszmecsereknak, illedelmes, egymás után felsorakozó felszólalásoknak az a valódi oka hogy egyes helyeken, akik azt mondják, vitatkozzunk, nem gondolják komolyan, amit mondanak.

Meg kell tanulni vitatkozni, vitakultúrát kell teremteni, azaz el kell sajátítani a vélemények megfogalmazásának, megfogalmaztatásának, gyűjtésének, továbbításának, feldolgozásának, érvényesítésének módszertanát, lélektani, technikai fogásait. Keresni, biztatni kell azokat, akik nem ödzködnek az „ami a szívemen, az a számon” gyakorlatától, azokat, akik a szenvedélyességet a tényekhez való hűséggel társítják, akik azért vetik bele magukat a vitákba, mert tudják, a cselekvéshez kapnak lendítő erőt, újabb építőelemeket. Mindennek vannak jelei a pártoktatásban, az oktatási igazgatóságok tevékenységében, amint a taggyűlések többsége sem áll meg ott, nem elégszik meg annyival, mint tíz, tizenöt esztendeje. Előbbre járunk tehát, s mert a fejlődés érzékelhető, jogos az igény: valóban vita legyen az irányelvek megtárgyalása, valóban vita legyen a taggyűléseken akkor, amikor vitára érdemes egy-egy téma, és ne erőltessük olyankor a vélemények szembesítését, amikor az egyszerű tájékoztatás, a tudomásul vételre szolgáló közlés a cél. A vezetőség már a tárgykörök megválasztásával, előzetes feldolgozásával félig eldöntheti, lesz-e vita, s ha igen, milyen.

A milyen ugyanis a döntő. Az állvita rossz, megtévesztő, de semmivel sem kevésbé rossz, megtévesztő, ha a vitáért lobbant fel, ha a vita összefoglalója egyben pecsét is, az úgy ad acta tehető, azaz, megy tovább minden a maga útján. A vita eszköz csupán, a cél a javított, jobbított, korszerűsített cselekvés, legyen szó akár a tagfelvételi munkáról, akár a gyártmányfejlesztés távlatáról, s hogy ez az eszköz valóban hatásos lehessen, ahhoz ön- és kollektív fegyelmek, a felelősségérzet a téma parttalanná tételének elkerülésében éppúgy, mint a szakszerűség és a szenvedélyesség társításában. Ahol ezt megteremtik, ott átirhatják a kérdést kijelentő módba: lesz vita a taggyűlésen.

Műemlékvédelmi tervek

Történelmi műemlékeink, építészeti értékeink védelmében kedvező fordulatot hozott a veszélyeztetett műemléki kastélyok és középületek megmentésére három évvel ezelőtt központi támogatással indított program. Az Országos Műemléki Felügyelőség az elmúlt három évben központi forrásból 140 millió forinttal támogatta a legsürgősebb

állagvédelmi és szerkezet-felújítási munkákat. Ezzel ösztönözte a megyei és helyi erők összefogását is e műemlékek védelmére. A közös erőfeszítések a program indításakor előirányzott 72 műemlék kastély és középület helyett 95 épület megmentését segítették elő. A megfelelő célú hasznosításhoz, a teljes helyreállításához pályázat útján az Állami Fejlesztési Bank is állami támogatást nyújt. Eddig kilenc pályázatot fogadott el, s összesen 36 millió forint értékű támogatást adott. Egyebek között, a rövidesen befejeződő helyreállítással, továbbképző központnak ad helyet Seregélyesen a Zichy—Hadik kastély, **Dabason** a Halász Mórucz kúria főépülete, s hasonló célt szolgál majd **Tiszadobon** az ókenézi kastély és **Fertőrákoson** a volt püspöki kastély főépülete. **Győrött** most kezdődtek meg a helyreállítási munkák a Karmelita kolostor barokk műemlék épületében, amelyet majd szállodaként hasznosítanak.

A következő években is folytatódik ez a program, amely szerint a műemléki felügyelőség általában évente 50 millió forinttal, az Állami Fejlesztési Bank pedig a pályázatok útján további mintegy évi 20 millió forinttal támogatja a műemlékek felújítását, helyreállítását.

Az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium a

beavatkozás sürgőssége szerint sorolta a nagy műemlékeket. A legközelebbi tennedők között jelölt meg öt nagy kastélyt és hét várat, illetve városfal állagmegóvását és helyreállítását.

Sürgős beavatkozást igényel az épület pusztulásának megakadályozására **Gödöllőn** a közeljövőben megüresedő Grassalkovich-kastély, **Edelényben** a részben üres és helyenként életveszélyes L'Huilier—Coburg kastély, **Oroszlányban** a májkpusztai Esterházy-kastély, az egykori Kamaduli remetesház, **Budapesten** az óbudai Zich-kastély helyreállítását, továbbá **Fehérvárcsurgón** a jelenleg üresen álló és megrokkadt földmű Károlyi-kastélyt.

Megkülönböztetett gondoskodást kívánnak a budai **Várnegyed** körüli falai, mélypincéi és a Halászbástya; teljes körű műemléki helyreállítást és védelmet igényel az **esztergomi vár**, **Sárospatakon** a Rákóczi vár és a külső várfal, **Visegrádon** a királyi várrendszer és palota, a **veszprémi vár**, az **egri vár** és erőrendszere, valamint **Sopron** városfalai.

A minisztérium lehetősége lát arra, hogy ezeket a nagy kastélyokat jelentős kulturális, szállodai és idegelforgalmi célokra hasznosítsák.